

کارنامه یک ساله جلی؛ نیاز به تلاش بیشتر

خراسان، در یک سالگی انتصاب پیمان جلی به ریاست رسانه ملی، عملکرد او را بر اساس سیاست های ابلاغی رهبر انقلاب بررسی کرد

مصطفی قاسمیان

یک سال پیش در چنین روزی، رهبر انقلاب، پیمان جلی را به عنوان رئیس جدید سازمان صداوسیما و جایگزین عبدالعلی علی عسکری منصوب کردند. جلی بلافاصله پس از حضور در جایگاه رئیس، تصریح کرد که برای «تحول» در این سازمان آمده است. به همین دلیل حالا ویس از فرصتی یک ساله به رئیس جدید رسانه ملی برای اجرای سیاست های ابلاغی رهبر انقلاب، زمان مناسبی برای تحلیل و بررسی عملکرد پیمان جلی در جایگاه سکانتدار مهم ترین و بزرگ ترین سازمان رسانه ای جمهوری اسلامی است. نگاهی دقیق به حکم رهبر انقلاب برای پیمان جلی نشان می دهد در حکم ایشان، چهار کارکرد رسانه ملی، چهار اولویت این سازمان و چهار اقدام اجرایی برای جامعه عمل پوشانیدن به این اولویت ها ذکر شده است که در این ارزیابی، شاخص های مختلف را در قالب نیاز به تلاش بیشتر (ضعیف)، قابل قبول، خوب و خیلی خوب بررسی کرده ایم.

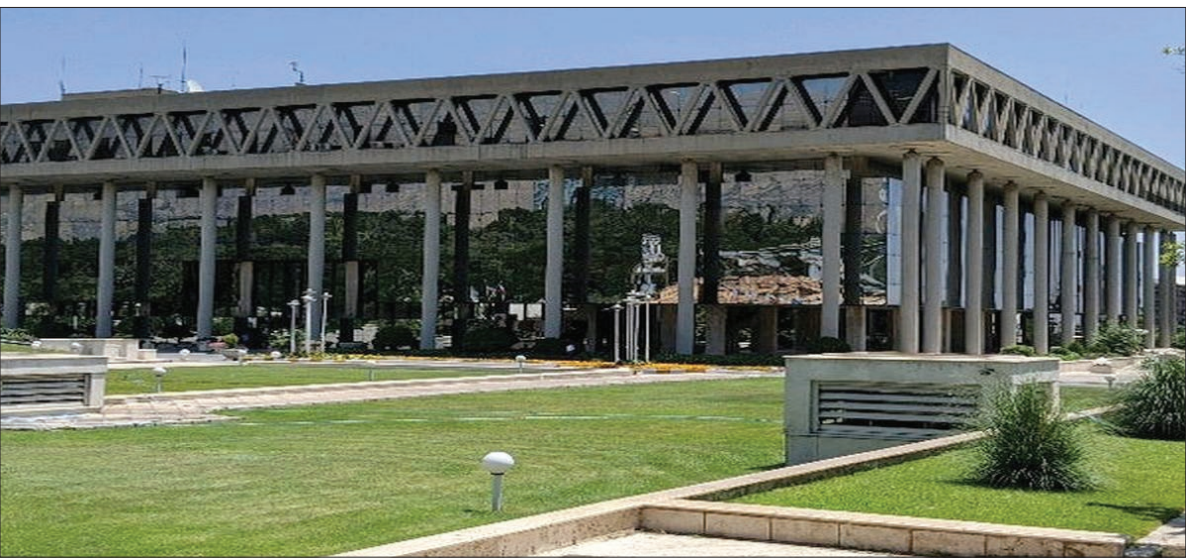
کار کردها:

ارتقای آگاهی و معرفت عمومی

بین چهار کارکردی که در حکم انتصاب ذکر شده، این مورد که از قضا به عنوان مورد اول آمده، کمترین تلاش و هزینه را به خود اختصاص داده است. نقطه اوج برنامه هایی این چنین را می توان «بدون توقف» شبکه سه دانست که آن هم نه به علت کیفیت ساخت بالا، بلکه به علت پخش از پر بیننده ترین شبکه و در پر بیننده ترین ساعات، بیشترین بیننده را به خود اختصاص می دهد. از میان برنامه های جدید یک سال گذشته می توان به مواردی مانند «ساعت سینما»، «آتم»، «محیا»، «آقای قاضی» و «سینما هویت» اشاره کرد که اغلب آن ها مخاطب چندانی نداشتند. در این میان برنامه منظره همجور «شیوه» را که در حوادث اخیر روی آنتن رفت، می توان استثنا دانست. عملکرد رسانه ملی در این مورد ضعیف است و نیاز به تلاش بیشتر دارد.

مقابله با تحریف و تفتین

رسانه ملی مهم ترین نهادی است که وظیفه مقابله با امواج خصمانه تحریف و تفتین را دارد. مدیران رسانه در پاییز ۱۴۰۰ با دو اتفاق مواجه شدند که نیازمند ایفای جدی این نقش بود: غائله هک سیستم توزیع بنزین و اعتراضات اصفهان. عملکرد رسانه ملی در اتفاق اول، کم نقص و در حقیقتا به نظر تصمیم رهبر انقلاب صداوسیما با ورود به موقع، سرنخ انتشار اخبار غائله بنزین را به دست گرفت و امواج خصمانه تحریف و تفتین را ناکام گذاشت. در اعتراضات اصفهان نیز تلویزیون دوربین را به میان معترضان برد و حتی با تصاویر هوایی، ماجرا را پوشش داد. با این حال با ادامه

اعتراضات، نحوه پوشش رسانه ای آن نیز تغییر کرد که البته نه چندان حرفه ای، اما با توضیحات بعدی، جلی حکایت از آن داشت که تغییر رویکرد به نوعی بر رسانه ملی تحمیل شده است. با این حال شرایط با پخش چند گزارش پرحاشیه و جنجالی از یارانه ها در اردیبهشت تغییر کرد و بعد به ماجرای فروریختن ساختمان متروپل ابادان رسید. این روزها به نظر می رسد از آن چه در تحول بخش های خبری تلویزیون باقی مانده، تغییرات فرمی و شکلی است و عملاً محتوا به دوره قبل بازگشته است و می توان گفت مرجعیت خبری صداوسیما به شدت تهدید شده و در وضعیت مناسبی نیست. در عین حال در مجموع در باره مقاله با تحریف و تفتین می توان نمره قابل قبول به صداوسیما داد. **بهره مندی همگان از جلوه های زیبایی و هنر**

این مورد را احتمالاً بیش از هر چیز در محصولات نمایشی می توان یافت. در میان محصولات نمایشی یک سال اخیر که عمده آن ها در دور پیش از پیمان جلی ساخته شده اند، به ندرت می توان مجموعه ای با کیفیت و خوش ساخت شناسایی کرد. نمونه های معدودی چون «زیر خاکی ۳» و «مستوران» از این جمله اند. در این میان یک مصداق مهم و جود دارد که با ورود صداوسیما به

سینما، بعد از سال ها رخ داد: «موقعیت مهدی» با این حال، عملاً مصداق مهم دیگری وجود ندارد و کارنامه تولیدات رسانه ملی از این جهت، خالی است. با این حال بازگشت سریال های خارجی، این مشکل موقتاً کمابیش حل شد و حالا باید منتظر محصولات داخلی با کیفیت ماند. تلویزیون در این مورد، نیاز به تلاش بیشتر دارد. **پراکندن امید و نشاط**

در یک سال گذشته سریال های طنز پر شماری روی آنتن رفته که البته اغلب محصول دوران پیش از ریاست جلی بر رسانه ملی است، اما از همه آن ها، تنها یک سریال شمار مخاطب قابل توجهی به خود اختصاص داده و رضایت

صحت هایی که شده بود نقدهای آقای جلیلی به صداوسیما قبل از این که به عنوان قائم مقام منصوب شود، الان که دیگر تمام فضای مدیریت دست شان است، باید صبر کنیم ببینیم در اولین فصلی که می شود انتظار داشت تعدادی از برنامه ها به ثمر و خروجی آنتن برسند، آن ادعاها چقدر توانسته جامعه عمل ببوشد. به این ترتیب مثلاً شاید مقطع نوروز ۱۴۰۲، مقطع بدی نباشد که بدانیم در سریال هایا ویژه برنامه های نوروزی چه تغییراتی به وجود آمده است. متأسفانه چون سال گذشته کرونا وجود داشت و سازمان مجبور شد تعدادی از سریال هایش را ایش پیش خراج کند، سریال های ماه رمضان ۱۴۰۱ خیلی چنگی به دل نماند.

نکته بسیار مهم آن که نمی دانم چقدر منطقی است از آقای جلیلی بخواهیم سازمانی را که پنج سال دست آقای علی عسکری بوده، در یک سال جمع و جور کند. باید کمی به آقای جلیلی زمان داد؛ به خصوص با توجه به انتقادهایی که به آقای علی عسکری وارد بود. از بخش هایی که می توان سریع تر به نتیجه رسید، آنتن رادیوست. چون من هم در رادیو، معاونت سیاسی و هم تلویزیون کار کرده ام، به خود اجازه می دهم که در هر سه ساحت اظهار نظر کنم. آقای پخش زاده که در معاونت صدا حضور دارد، جزو معاونانی است که تغییر نکرد. ایشان با توجه به این که هم در نظارت سازمان کار کرده، هم برنامه سازی کرده و هم در سیمادیریت کرده، به نظر به همین دلیل تغییر نکردند. با توجه به این که برنامه سازی در رادیو به نسبت تلویزیون، آسان تر است، به نظر می رسد باید از ادیو هم انتظار داشت سریع تر به چارچوب دستور آقا بیاید؛ چرا که مادر رادیو سابقه برنامه سازی خوب هم داشتیم.»

کوروش علیانی: نویسنده، مجری تلویزیون و فعال رسانه ای، نگاهی انتقادی به عملکرد این روزهای تلویزیون دارد. او درباره چهار کارکرد رسانه ملی که در حکم پیمان جلی آمده است، توضیح می دهد و اگر چه در این زمینه ها، مدیریت تلویزیون را ناموفق می داند. گزیده صحبت های علیانی را می خوانید:

«وقتی از نقد کارنامه آقای جلیلی سخن می گویم، لختی شدید سازمان ها را ندیده می گیریم. انگار هر کس منصوب شد، قادر مطلق آن دستگاه است و می تواند جزئیات را اجرایی کند. در این موارد، صداوسیما میانه تنها ناموفق بوده، بلکه در جهت مخالف تاخته است! اگر قرار بوده دانشگاه باشد، در مواردی به جهل دامن زده است. راستش نمی دانم آقای جلیلی چقدر می تواند جلوی این را بگیرد. شاید خیلی تلاش کرده و جلیوش را گرفته و تازه شده این! این بررسی نیازمند جزئیاتی است که ما به آن دسترسی نداریم.

دانشگاهی برای ارتقای سطح آگاهی و معرفت عمومی: صداوسیما برنامه ای پر سر و صدامی سازد و در آن، کسی می گوید شری سوار من شد یا مثلاً کرکس گازم گرفت. فری می کنیم شخص، چیزهایی دیده و صداقت او را بر سؤال نمی پریم، اما این ها چه کمکی به دانش عمومی می کند؟ جز ترویج خرافه و جهل چیست که به اسم معرفت، به مردم حقه کردند؟ کجای دین، قرآن یا احادیث از این چیزهاست؟ یا برنامه دیگری که یک عالم دهر می نشانیم و چهار جوان روبه روی او می گذاریم. هر چه آن ها می پرسند، در حالی که هنوز سؤال از دهان شان بیرون نیامده، سریع جواب می دهد و توجیه می کند. وقتی یک نفر همه چیز دان باشد و همه چیز را جواب بدهد، یعنی می بافت! در شرح حال علامه طباطبایی می گویند، وقتی به سفر مشهد می رفت، در حرم می نشست و از او سؤال می

کردند. بیشترین جوابش «نمی دانم» بود! حتی وقتی می خواست جواب بدهد، اولش می گفت: «نمی دانم، ولی به نظر من...». برنامه ای که در آن «نمی دانم» جایی ندارد، برنامه ای آموزشی نیست. این جزو برنامه های آموزندگی، فرهنگی، سیاسی است. ما می دانیم که در این حوزه ها، ما می توانیم مسئله تحریر را حل کنیم، اما کوتاهی می کنیم! این تحریفی است که در زندگی ایرانیان عمیق ترین اثرها را گذاشته است. صداوسیما برای این تحریف چه کرده و چطور آن را زود ده؟ به جای مقابله با تحریف، شاخ و شانه هم می کشیم و می گویم همه چیز خوب است. کجا همه چیز خوب است؟ ما در شب ای طال بید و بیدار این را به مردم بگوییم. باید بگوییم این شکنجه است، امثال ریچارد نفیو و ابرار ت مالی شکنجه کردند و این ها هم کتاب خودش و مصاحبه های خودشان است. این کارها را نکردیم و جلوی این تحریف نایستادیم.

آسیب شناسی برای بهره مندی چشم و دل همگان از جلوه های زیبایی و هنر: ما «خندوانه» ساختیم، حتی زمانی که موفق بوده و خنک نبوده، غیر از تزریق هیجان بیجا و بی مینا چه کرد؟ و زمانی که خندیدیم، به چه چیزی خندیدیم؟ جایی بود که به نقد فرهنگی، سیاسی یا اجتماعی خوبی بخندیم؟ بالاخره باید چنین چیزی ببینیم. در برنامه آقای علیخانی هم که بچه ۶-۷ ساله آواز می خواند با بالا

روایت جلی از عملکرد ۱۰ ماهه اش هنوز به میانه راه سیاست های تحولی نرسیده ایم

در نخستین سالگرد حضور پیمان جلی به عنوان رئیس صداوسیما، نگاهی به صحبت های او در دفاع از کارنامه اش خالی از لطف نیست. اوسه شنبه ۲۸ تیر در برنامه «صف اول» شبکه خبر حضور یافت و به ارائه گزارشی از عملکرد خود در طول چند ماه ریاستش بر سازمان صداوسیما پرداخت. به گزارش مهر، پیمان جلی در شروع سخنانش در باره نقدها بیان کرد: «ما اگر خود را به عنوان رسانه ملی سازمان ارتباطی می دانیم، نیاز داریم به نقد و نیاز داریم به آن چه که در نتیجه عملکرد ما گفته می شود. آن چه که در فضای رسانه ای کشور وجود دارد ما به عنوان فرصت تلقی می کنیم.» وی ادامه داد: «اگر تمام تولید کنندگان، محتوای فاخر اصیل رو به جلوتولید کنند، کمک به رسالت سازمان است و اگر آن ها هم ضربه نفوذشان افزایش یابد کمک به رسانه ملی است.» جلی در پاسخ به نحوه برخورد با تولیدات و محتوای مخرب و برخی آثار شبکه خانگی گفت: «ما در رویکرد تحولی در راهبردهای دوره جدید تحول در محتوا، رویکرد ساز و کار را الگوی خود قرار دادیم که یکی از آن ها رفتار هم افزایی است که می تواند رویکرد باشد. این یعنی رسانه ای که در پیشبرد اهداف فرهنگی جامعه «هم افزا» باشد او را همکار بدانیم.»

رئیس صداوسیما بیان کرد: «ما از وجود فعالان فرهنگی نه تنها استفاده می کنیم که مکمل خود می دانیم. وظیفه سازمان در قانون مشخص است وظیفه ما تنظیم گری صوت و تصویر فراگیر در فضای مجازی است که قانون بر عهده ما گذاشته است نزدیک ترین قانون در این زمینه قانون بودجه ۱۴۰۱ است. در رویه قضایی هم که وجود دارد صداوسیما مسئول می دانند.» وی اضافه کرد: «ما به فعالان فرهنگی سازمان های رسانه ای در فضای فرهنگی نگاه هم افزا محوری داریم و به عنوان فرصت نگاه می کنیم.» جلی ضمن هشدار تصریح کرد: «اگر جایی ملاحظه کنیم که در صوت و تصویر فراگیر در فضای مجازی، خلاف فرهنگ اصیل و هنجارهای اخلاقی وان چه مردم به عنوان هنجار می دانند، باشد قطعاً در تعامل با سکوی انتشار یعنی پلتفرم ها، سعی داریم آن را بر طرف کنیم و اگر به نتیجه نرسد از ابزارهای قانونی بهره می گیریم.» جلی در بخش دیگر در حوزه خبر و این که پیشرفت در این حوزه چطور بوده است، بیان کرد: «شاید هنوز به میانه راه هم در حوزه سیاست های تحولی نرسیده ایم. ما در این ۱۰ ماه فرصتی را برای آسیب شناسی دوره های گذشته در حوزه اطلاع رسانی و خبر گذاشتیم، از مشورت ها بهره گرفتیم و تلاش کردیم به گونه ای حرکت کنیم که قدم به قدم سیاست ها را ایجاد کنیم.»

سید حسین حسینی:

عده ای نمی خواهند جلی موفق باشد

سیدحسین حسینی، مجری رادیو و تلویزیون از جمله چهره هایی است که نگاهی مثبت به تحولات رسانه ملی دارد. او ضمن تاکید بر روند رو به جلوی معاونت سیاسی، معتقد است باید فرصت بیشتری به معاونت سیماد و شبکه های تلویزیون داده شود. گزیده صحبت های این فعال رسانه ای را در گفت و گو با خراسان می خوانید:

«آقای جلی در زمانی به ریاست صداوسیما برگزیده شد که گروه خاص و ویژه ای می خواستند آقای علی عسکری همچنان در رأس کار بماند. حقیقتاً به نظر تصمیم رهبر انقلاب تصمیمی استثنایی بود. تقریباً هر رئیس در سازمان داشتیم، جز آقای سرفراز که خودشان استعفا کردند، دو دوره ای بودند. با شواهد مختلف، به نظر ما آقا انتظار تحول بزرگی در سازمان داشتند که آن گروه از پس آن بر نمی آمد. آقای جلی در شرایطی سازمان را تحویل گرفت که ریزش شدید مخاطب داشتیم و ایشان خودش هم بریزش مسئله تأکید کرد که سازمان عمده مخاطبانش را از دست داده. به نظر من چون یکی از کارکردهای اصلی صداوسیما اطلاع رسانی است، ضعف عملکرد، شدید معاونت سیاسی در دوره آقای علی عسکری، باعث شد که به مخاطب در یک قضاوت کلی، رسانه را ضعیف بدارند. اعتماد نداشتن مخاطب به اخبار صداوسیما، ریزش شدید مخاطب و برنامه هایی که عمدتاً به روزمرگی دچار و محل امرامعاش گروه خاصی از مدیران و برنامه سازان شده بودند. آقای جلی شروع به تحول کرد، اما نه با سرعت و عجله ای که آقای سرفراز داشت. بعد از استقرار تیم آقای جلی، دو بحران پشت سر

کوروش علیانی:

صداوسیما در جهت مخالف این موارد، تاخته است!

و پایین می پرد، اصلاً کودک آزاری است. این جلوه های زیبایی نیست که در این برنامه شاهدش هستیم. بچه باید بتواند انتخاب کند، اما او هنوز به سن انتخاب نرسیده است. در حاصول اولیه موسیقی اشکالی ندارد، اما وقتی فلان کتاب را باب و تاب می خواند و دست های خود را بالای می برد... یعنی به او اجازه داده نشده که انتخاب کند. باید با شاهنامه، سعدی و... آشنا شود، اما وقتی به ستاره تبدیل می شود، کودک آزاری است، چون این انتخاب را خودش انجام نمی دهد، بلکه پدر و مادر و مربی برایش انتخاب می کنند. بقیه بخش ها را هم دیده اید که چه چیزهایی ترویج می شود. این ها زیبایی است؟ استعدادها پشتک بزنند؛ خب من چه کار کنم؟ در خیابان و لیعصر تهران ببینید، چند نفر تا کمر در سطل زباله فرو رفته اند. این ها نیاز به تولید دارند یا پشتک وارو؟ زیبایی که باید به مردم نشان بدهیم، همین است؟ در موقعیت هایا چیزهای دیگر هیچ زیبایی ندارد؟ **قرار گاهی برای ارتکدن ریزش ناشط در فضای عمومی کشور:** لازم است چیزی بگوییم؟ شما امید یا نشاط می ببینید که در صداوسیما پراننده شود؟ وقتی می توانید به کسی بگویید امبدوار باش که در درجه اول، وضعیت را توصیف کنید و خطرهارا بگویید، بعد نشان بدهید چه امکاناتی پیش رو وجود دارد. پس جای برای امید هست. مثلاً همه قدر که تحریم هست، همان قدر هم بچه های ما در فلان جا مایحتاج روزانه را تأمین و چیزهای اساسی و بنیادین تولید می کنند که نه تنها ما را این نیاز می کند، بلکه به ما قدرت حضور در جامعه جهانی می دهد. این ها را باید به مردم نشان بدهیم. صادقانه بگویم، شاید در شبکه هایی هم بود و من ندیده ام.»

